

คำวินิจฉัยของ นายอรรถ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๒/๒๕๕๓

วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๓

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยประชาชาติไป

ข้อเท็จจริงตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๓ ได้ความว่า คณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองได้จัดสรรเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองให้แก่พรรคไทยประชาชาติไป ผู้ถูกร้อง ประจำปี ๒๕๕๓ ดังนี้

จัดสรรเงินสนับสนุนตามแผนงานและโครงการของพรรคและพรรคได้เบิกเงินจากกองทุน ฯ ไปแล้วเป็นเงินทั้งสิ้น จำนวน ๒,๑๕๕,๕๐๐ บาท

สนับสนุนเป็นค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค โดยพรรคได้เบิกเงินจากกองทุน ฯ เป็นเงินทั้งสิ้น ๓๕๓,๕๑๓.๕๓ บาท โดยสำนักงานกองทุน ฯ ได้โอนเงินจำนวนดังกล่าวให้พรรค จำนวน ๑๓ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๓ เป็นเงิน ๑๕,๖๐๗.๑๘ บาท

ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๓ เป็นเงิน ๒๓,๑๕๐.๐๕ บาท

ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๓ เป็นเงิน ๒๓,๘๖๕.๖๔ บาท

ครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๓ เป็นเงิน ๓๕,๕๘๕.๔๕ บาท

ครั้งที่ ๕ เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๓ เป็นเงิน ๒๘,๐๘๔.๘๒ บาท

ครั้งที่ ๖ เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๓ เป็นเงิน ๓๗,๑๐๕.๗๗ บาท

ครั้งที่ ๗ เมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๓ เป็นเงิน ๒๑,๐๗๖.๑๔ บาท

ครั้งที่ ๘ เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ เป็นเงิน ๑๓,๖๑๘.๒๘ บาท

ครั้งที่ ๙ เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ เป็นเงิน ๒๔,๕๕๑.๒๕ บาท

ครั้งที่ ๑๐ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ เป็นเงิน ๕,๔๕๓.๑๔ บาท

ครั้งที่ ๑๑ เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ เป็นเงิน ๓๖,๕๒๒.๘๖ บาท

ครั้งที่ ๑๒ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๔ เป็นเงิน ๘๓,๓๓๕.๕๕ บาท

ครั้งที่ ๑๓ เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๔ เป็นเงิน ๑,๕๑๘.๕๒ บาท

ต่อมามีการร้องเรียนว่า ผู้ถูกร้องกระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๖๒ ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้องจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงได้ดำเนินการสอบสวนเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองว่าเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ หรือไม่

เกี่ยวกับการจ่ายเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของผู้ถูกร้องให้แก่สาขาพรรคถูกต้องตามความเป็นจริงหรือไม่ นั้น

๑. สาขาลำดับที่ ๕ ตั้งอยู่เลขที่ ๒๖๘๓ ซอย ๔๕/๑ ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่เดือนมกราคม ถึง กันยายน ๒๕๕๓ พรรคไทยประชาธิปไตยมีการเบิกเงินค่าสาธารณูปโภค รวม ๑๕,๖๒๐.๒๗ บาท การตรวจสอบข้อเท็จจริงประกอบคำชี้แจงของนายโสรัจจ์ ดาศรี หัวหน้าพรรค และนายเสงี่ยม ลำเจียก ประธานสาขาพรรค ปรากฏว่า พรรคไทยประชาธิปไตยได้ส่งหลักฐานขอเบิกค่าใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภค รวมทั้งสิ้น จำนวน ๑๕,๖๗๘.๓๘ บาท และมีการส่งใบเสร็จรับเงินของเดือนมกราคม ถึง กันยายน ๒๕๕๓ รวมเป็นเงิน จำนวน ๑๕,๖๗๘.๓๘ บาท ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่ใกล้เคียงกับที่ผู้ถูกร้องขอเบิกจากกองทุน ฯ

๒. สาขาลำดับที่ ๕ ตั้งอยู่เลขที่ ๒๕/๑๓ หมู่ที่ ๘ แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงพบว่า ในช่วงระยะเวลาเดือนมกราคม ถึง ธันวาคม ๒๕๕๓ พรรคไทยประชาธิปไตยได้เบิกเงินค่าสาธารณูปโภคและค่าไปรษณียากร จากกองทุน ฯ รวมเป็นเงิน จำนวน ๑๗,๖๔๕.๑๕ บาท และตามเอกสาร ใบเสร็จรับเงิน และแบบนำส่งหลักฐานการขอเบิกเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค ก็ระบุจำนวนเงินตรงกัน แต่นางฉวีวรรณ แสนขาว ประธานสาขาพรรค ให้ถ้อยคำว่า ไม่เคยได้รับเงินค่าสาธารณูปโภคดังกล่าวจากผู้ถูกร้อง เมื่อทวงถามหัวหน้าพรรคก็บอกว่า เมื่อเงินออกก็จะส่งให้ ส่วนผู้ถูกร้องชี้แจงว่า ได้จ่ายเงินค่าสาธารณูปโภคให้แก่ นายสวัสดิ์ แสนขาว ซึ่งเป็นประธานที่ปรึกษาสาขาพรรคและเป็นสามีของ นางฉวีวรรณ แสนขาว (ประธานสาขาพรรค) รวม ๓ ครั้ง เป็นเงินรวมทั้งสิ้น จำนวน ๔๑,๕๐๘.๓๕ บาท โดยครั้งที่สามเป็นใบนำฝากเงินของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาจตุจักร จำนวน ๑๗,๗๐๕ บาท เพื่อโอนเข้าบัญชีนางฉวีวรรณ แสนขาว เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๔ ผู้นำฝากชื่อนายสวัสดิ์ แสนขาว นายสวัสดิ์ แสนขาว ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับพรรค และการโอนเงินดังกล่าวได้กระทำภายหลังการสอบสวน นางฉวีวรรณ แสนขาว แล้วกว่า ๘ เดือน

๓. สาขาพรรคลำดับที่ ๒๐ ตั้งอยู่เลขที่ ๔๖ หมู่ที่ ๔ ตำบลวังตะกู อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึง พฤษภาคม ๒๕๕๓ ผู้ถูกร้องได้เบิกเงินโดยใช้ใบแจ้งหนี้และใบเสร็จค่าสาธารณูปโภคของสำนักงานสาขาลำดับที่ ๒๐ มาเบิก รวมเป็นเงิน จำนวน ๑,๔๖๑.๑๐ บาท แต่จากการสอบปากคำผู้เกี่ยวข้อง (ผู้ใหญ่บ้าน เลขาธิการสาขาพรรค เภรัญญิกสาขาพรรค) ได้ความทำนองเดียวกันว่าไม่เคยเห็นสาขาพรรคจัดกิจกรรมทางการเมือง สาขาพรรคไม่เคยส่งใบแจ้งหนี้หรือใบเสร็จรับเงินค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าไปรษณียากรเพื่อขอเบิกเงินหรือทำเรื่องขอเบิกเงินจากพรรค และตั้งแต่จัดตั้งสาขาพรรคนี้ยังไม่เคยได้รับเงินสนับสนุนจากพรรค ส่วนนายโสรัจจ์ ดาศรี หัวหน้าพรรคยืนยันว่า ได้จัดส่งเงินให้ครบทุกสาขาแล้ว แต่จากการตรวจสอบไม่พบหลักฐานว่า สาขาพรรคลำดับที่ ๒๐ ได้รับเงินค่าสาธารณูปโภคและไปรษณียากรจากผู้ถูกร้อง สำหรับหลักฐาน (ใบรับไปรษณีย์ขนาดติ) ที่หัวหน้าพรรคอ้างประกอบการชี้แจง เป็นการโอนเงินค่าใช้จ่ายสำนักงานสาขาพรรค ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงพฤษภาคม ๒๕๕๓ ซึ่งเพิ่งโอนเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๔ เป็นเวลา ๑ ปีกว่า หลังจากผู้ถูกร้องได้รับเงินสนับสนุนดังกล่าวจากสำนักงานกองทุน ฯ

๔. สาขาพรรคลำดับที่ ๑๖ ตั้งอยู่เลขที่ ๑๑๕/๕ หมู่ที่ ๒ ตำบลท่าทองกลาง อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงธันวาคม ๒๕๕๓ ผู้ถูกร้องได้เบิกเงินค่าสาธารณูปโภค รวมเป็นเงิน จำนวน ๒๓,๖๕๖.๓๑ บาท นายบุญยืน บุรณะภักดี ประธานสาขาพรรคให้ถ้อยคำว่าได้ส่งใบแจ้งหนี้หรือใบเสร็จรับเงินค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ และค่าไปรษณียากร ของทุกเดือนให้แก่สำนักงานใหญ่ ตั้งแต่จัดตั้งสาขาพรรคจนปัจจุบัน และพรรคได้ส่งเงินให้กับสาขาพรรคโดยวิธีโอนเงินทางธนาคาร รวม ๓ ครั้ง เป็นเงิน ๘,๑๗๘.๕๘ บาท ส่วนนายโสรัจจ์ ดาศรี หัวหน้าพรรคให้ถ้อยคำว่าได้จัดส่งเงินให้ครบทุกสาขาพรรคแล้ว จากการสอบข้อเท็จจริงดังกล่าวสรุปได้ว่า มีหลักฐานการเบิกจ่ายเงินของผู้ถูกร้องช่วงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๒ ถึงธันวาคม ๒๕๕๓ ทั้งสิ้นประมาณ ๒๕,๑๗๘.๑๗ บาท แต่ประธานสาขาพรรคให้ถ้อยคำว่าได้รับเงินเพียง ๘,๑๗๘.๕๘ บาท ซึ่งน้อยกว่าจำนวนเงินที่ได้รับจากสำนักงานกองทุน ฯ มาก ผู้ถูกร้องอ้างว่า ได้โอนเงินทางธนาคารผ่านนายพนม นพกวด ประธานสาขาหนองจอก ซึ่งเป็นพี่ชายของประธานสาขาพรรคลำดับที่ ๑๖ ไม่ได้เป็นการยืนยันว่า นายพนม ฯ โอนเงินดังกล่าวให้กับประธานสาขาพรรคลำดับที่ ๑๖ หรือไม่ อีกทั้งกิจการต่างๆ ที่นายพนม ฯ กระทำก็มีได้เป็นการกระทำการแทนหรือมีอำนาจกระทำการแทนสาขาพรรคลำดับที่ ๑๖ แต่อย่างไร

ผู้ร้อง เห็นว่า การจัดทำบัญชีของผู้ถูกร้องดำเนินการไม่ถูกต้องตามมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงได้ร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน และเรียกเงินสนับสนุนคืนจากผู้ถูกร้องที่เบิกจ่ายจากกองทุน ฯ ประจำปี ๒๕๔๓ จำนวนทั้งสิ้น จำนวน ๒,๕๔๙,๔๑๓.๕๓ บาท

เกี่ยวกับการจ่ายเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองให้แก่ผู้ถูกร้อง ผู้ร้องได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงพบว่า มีการใช้จ่ายเงินสนับสนุนไม่เป็นไปตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ ดังนี้

(๑) มีการโอนเงินให้สาขาพรรคภายหลังที่มีการร้องเรียน

(๒) พรรคโอนเงินให้สาขาพรรคไม่ครบตามจำนวนที่ได้รับจากกองทุน ฯ

(๓) การโอนเงินบางส่วนให้สาขาพรรคได้กระทำเมื่อปิดบัญชี ตามมาตรา ๓๘ ในวันสิ้นปีปฏิทินแล้ว

(๔) ไม่มีหลักฐานการโอนเงินที่ได้รับจากกองทุน ฯ ให้สาขาพรรค

(๕) มีการใช้หลักฐานซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายอื่น เป็นหลักฐานค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรค

(๖) เช็คนาคารถทหารไทย จำกัด (มหาชน) สาขาพหลโยธิน ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๓ จำนวนเงิน ๕,๓๕๙.๓๕ บาท สั่งจ่ายในนามนางฉวีวรรณ แสนขาว พร้อมทั้งใบนำฝากเช็คไม่ปรากฏในงบการเงินของพรรค

ผู้ร้อง เห็นว่า การกระทำของผู้ถูกร้องดังกล่าวเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ ซึ่งเป็นเหตุให้ยุบพรรค ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยประชาชาติโดย ผู้ถูกร้อง ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย ส่งสำเนาให้ ผู้ถูกร้องชี้แจง ผู้ถูกร้อง ชี้แจงว่า การเบิกจ่ายเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค จากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง นั้น สาขาพรรคจะส่งเอกสารใบแจ้งหนี้หรือใบเสร็จรับเงินมายังสำนักงานใหญ่เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และเสนอสำนักงานกองทุน ฯ (สำนักงาน กกต.) เพื่อขออนุมัติการเบิกจ่ายกรณีของผู้ถูกร้อง สำนักงาน กกต. ตรวจสอบเอกสารแล้ว ปรากฏว่า มีเอกสารบางฉบับสถานที่ไม่ตรงกับที่ตั้งของสำนักงานสาขาพรรคไม่สามารถเบิกเงินได้ แต่สำนักงาน กกต. ไม่ได้แจ้งให้พรรคทราบเพื่อแก้ไขให้ถูกต้อง ทำให้สาขาพรรคเข้าใจผิดว่าพรรคได้เบิกเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของ

สาขาพรรคแล้ว แต่ไม่ยอมส่งเงินให้สาขาพรรค เกี่ยวกับการเบิกจ่ายค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรค ในปี ๒๕๕๓ ที่ผู้ร้องร้องว่า ผู้ถูกร้องโอนเงินให้สาขาพรรคภายหลังการร้องเรียน นั้นปรากฏว่า ได้มีการแก้ไขเอกสารให้ถูกต้องแล้ว สำนักงาน กกต. ได้อนุมัติและจ่ายเงินให้กับผู้ถูกร้องล่วงหน้าไปในปี ๒๕๕๔ รวม ๒ ครั้ง ครั้งที่หนึ่ง เป็นเงิน จำนวน ๘๓,๓๓๕.๕๕ บาท และครั้งที่สองเป็นเงิน จำนวน ๑,๕๑๘.๕๒ บาท กรณีไม่ใช่ความผิดของผู้ถูกร้อง

กรณีที่ผู้ร้องกล่าวหาว่า การโอนเงินบางส่วนได้กระทำเมื่อปิดบัญชีตามมาตรา ๓๘ ในวันสิ้นปีปฏิทินแล้ว นั้น เนื่องจากมีการแก้ไขเอกสารให้ถูกต้องและมีการอนุมัติจ่ายเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของปี ๒๕๕๓ ในปี ๒๕๕๔ ผู้ถูกร้องจึงได้จ่ายเงินให้กับสาขาพรรคไป อันเป็นการกระทำที่ต่อเนื่องกันตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ ประกอบกับผู้ถูกร้องได้จัดทำบัญชีงบดุลประจำปี ๒๕๕๓ และผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้รับรองความถูกต้องแล้ว จึงถือไม่ได้ว่า ผู้ถูกร้องโอนเงินบางส่วนเมื่อปิดบัญชีแล้ว การโอนเงินให้แก่สาขาพรรค ผู้ถูกร้องมีหลักฐานโอนเงินถูกต้องครบถ้วน และการโอนได้กระทำโดยผ่านธนาคารพาณิชย์และการจ่ายเป็นเงินสด

ที่ผู้ร้องกล่าวหาว่า มีการใช้หลักฐานซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายอื่นเป็นหลักฐานค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรค นั้น ขณะที่ผู้ถูกร้องได้จัดส่งเงินค่าสาธารณูปโภค จำนวน ๑,๐๐๐ บาท ไปให้ประธานสาขาพิจิตร (สาขาลำดับที่ ๒๐ บางมูลนาก) โดยทางไปรษณีย์ธนาณัติ เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๔ ปรากฏว่า ประธานสาขาพรรคถึงแก่กรรม ไม่มีผู้รับเงินจำนวนดังกล่าว จึงยังไม่ได้จ่ายเงินจำนวนดังกล่าว

ที่ผู้ร้องกล่าวหาว่า เช็คนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) สาขาพหลโยธิน เลขที่ ๐๖๐๖๖๑๗ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๓ จำนวนเงิน ๕,๓๕๕.๓๕ บาท ซึ่งออกโดย บริษัท บัวหลวงอิเล็กทรอนิกส์ จำกัด สั่งจ่ายในนามนางฉวีวรรณ แสนขาว พร้อมทั้งใบนำฝากเช็คเพื่อเข้าบัญชีของนางฉวีวรรณ แสนขาว ไม่ปรากฏในงบการเงินของพรรค นั้น เช็كدังกล่าวเป็นเช็คส่วนตัวที่ใช้ในธุรกิจการค้าของผู้จัดการบริษัท บัวหลวงอิเล็กทรอนิกส์ จำกัด กับนางฉวีวรรณ แสนขาว ประธานสาขาทวีวัฒนา ไม่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภคของสาขาทวีวัฒนา แต่อย่างใด ค่าใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภคของสาขาทวีวัฒนา ประจำปี ๒๕๕๓ จำนวนเงิน ๒๑,๘๕๑.๑๗ บาท เป็นอีกกรณีหนึ่งต่างหากจากเช็คในทางธุรกิจส่วนตัวของผู้จัดการบริษัท บัวหลวงอิเล็กทรอนิกส์ จำกัด ดังนั้น เงินจำนวน ๕,๓๕๕.๓๕ บาท จึงไม่ปรากฏในงบการเงินของพรรคที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตให้การรับรองแล้ว พรรคไทยประชาธิปไตยก่อตั้งมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๕ ได้ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอย่างต่อเนื่องเพื่อบรรลุผลตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยยกคำร้องของผู้ร้อง และให้ผู้ถูกร้องดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่อไป

ผู้ร้องยื่นคำร้องเพิ่มเติม ลงวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๕ ความว่า เกี่ยวกับหลักฐานการขอเบิกจ่ายเงินไม่อาจเบิกเงินได้นั้น ผู้ร้องได้แจ้งผู้ถูกร้องให้จัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมเพื่อยืนยันความถูกต้องของหลักฐานการขอเบิกเงิน ซึ่งผู้ร้องได้ปฏิบัติกับทุกพรรคการเมืองเป็นมาตรฐานเดียวกัน ผู้ถูกร้องจึงไม่อาจอ้างได้ว่า ผู้ร้องมิได้แจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบ การแจ้งได้ทำทั้งทางวาจาและทางโทรศัพท์

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้อำนวยความสะดวกให้พรรคการเมืองเกี่ยวกับข้อมูลการโอนเงินแต่ละครั้ง โดยเมื่อได้มีการโอนเงินให้แก่พรรคการเมืองใด สำนักงานจะมีหนังสือแจ้งการโอนเงินพร้อมรายละเอียดประกอบการโอนเงินให้พรรคการเมืองทุกครั้ง ซึ่งในรายละเอียดประกอบการโอนเงินจะมีรายการโอนเงินของสำนักงานใหญ่หรือสำนักงานสาขาพรรคว่ารายการใดเบิกเงินได้หรือเบิกเงินไม่ได้ เป็นเงินจำนวนเท่าใด กรณีเบิกเงินไม่ได้ก็จะแจ้งเหตุผลการเบิกเงินไม่ได้ไปด้วย ส่วนที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า สาขาพรรคเข้าใจผิดคิดว่าพรรคได้รับเงินสนับสนุนแล้วไม่ได้โอนเงินให้แก่สาขาพรรคนั้น เป็นเรื่องภายในของพรรคที่จะต้องชี้แจงข้อเท็จจริงให้กับสาขาพรรคทราบ

เกี่ยวกับหลักฐานการขอเบิกเงินที่ผู้ถูกร้องอ้างว่าไม่สามารถเบิกเงินได้ จำนวน ๕๓ ฉบับ จากการตรวจสอบพบว่า จำนวน ๔๖ ฉบับ เป็นหลักฐานการขอเบิกเงินค่าใช้จ่ายของสำนักงานใหญ่ ส่วนอีก ๗ ฉบับ เป็นหลักฐานการขอเบิกเงินของสำนักงานสาขาพรรคที่เบิกเงินไม่ได้ เนื่องจากหลักฐานการขอเบิกเงินไม่ถูกต้อง เมื่อหลักฐานการขอเบิกเงินไม่ถูกต้อง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะแจ้งให้พรรคการเมืองทราบ แต่หลักฐานดังกล่าวอาจนำมาเบิกเงินได้หากพรรคการเมืองได้มีหลักฐานมายืนยันความถูกต้องในภายหลัง กล่าวคือ มีเอกสารหลักฐานยืนยันว่าสถานที่ตั้งตามที่ปรากฏในหลักฐานการขอเบิกเงินเป็นสถานที่เดียวกันกับสถานที่ตั้งของสาขาพรรคการเมืองตามที่นายทะเบียนรับรอง

การประทับตราในหลักฐานการขอเบิกเงินว่า “เบิกแล้ว” นั้น การตรวจหลักฐานการขอเบิกเงินของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติมีวิธีการและขั้นตอนว่า เมื่อได้รับหลักฐานการขอเบิกเงินของพรรคการเมือง เจ้าหน้าที่จะทำการตรวจสอบถึงความสมบูรณ์ถูกต้องของหลักฐานการขอเบิกเงิน ถ้าหลักฐานการขอเบิกเงินรายการใดไม่สมบูรณ์ เช่น ที่อยู่ของสำนักงานสาขาพรรคที่ปรากฏในใบเสร็จหรือ ใบแจ้งหนี้ไม่ตรงกับที่อยู่ตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับรองการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง หลักฐานนั้นก็จะเป็นเบิกค่าใช้จ่ายไม่ได้ เจ้าหน้าที่จะประทับตราหรือเขียนกำกับไว้ว่า “เบิกไม่ได้” ส่วนเอกสารหลักฐานฉบับใดเมื่อตรวจสอบแล้วเห็นว่าสมบูรณ์ถูกต้อง เจ้าหน้าที่ก็จะประทับตราคำว่า “เบิกแล้ว” หรือเขียนเป็นตัวหนังสือว่า “เบิกได้” หรืออาจจะไม่ประทับตราหรือเขียนเป็นตัวหนังสือกำกับไว้ก็ได้

ซึ่งเป็นวิธีการตรวจสอบและบริหารเอกสารของเจ้าหน้าที่เบื้องต้นเพื่อจัดระบบเอกสาร และมีให้มีการนำหลักฐานมาเบิกซ้ำซ้อนอีก รวมทั้งเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการพิจารณาของผู้บังคับบัญชาว่าจะเบิกเงินได้จริงตามประกาศ ฯ หรือไม่

พรรคการเมืองได้จัดส่งเอกสารเพื่อขอเบิกเงินเป็นจำนวนมากและส่วนมากการจัดเอกสารหลักฐานที่พรรคการเมืองส่งเพื่อขอเบิกเงินในระยะเริ่มแรกยังจัดทำไม่เป็นระบบทำให้เกิดความสับสนและใช้เวลามากในการตรวจสอบเอกสารหลักฐานดังกล่าว จึงพิจารณาไม่ได้ว่าสาขาใดได้รับเงินเท่าใดจากตราประทับหรือการเขียนกำกับไว้ เพราะเป็นการใช้ประโยชน์จากการจัดระบบเอกสารของเจ้าหน้าที่ และหากจะดูว่ามีสาขาพรรคใดได้รับเงินสนับสนุนหรือได้รับเป็นจำนวนเงินเท่าไรนั้น ต้องดูจากหนังสือแจ้งการโอนเงินและเอกสารประกอบการโอนเงินเป็นหลัก

หลักฐานจำนวน ๑๖ ฉบับ ซึ่งเป็นหลักฐานการขอเบิกเงินของสาขาพรรคลำดับที่ ๒ ลำดับที่ ๑๕ และสาขาลำดับที่ ๑๘ จึงมีทั้งเบิกเงินได้และเบิกเงินไม่ได้ ดังเหตุผลที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น

หลักฐานการขอเบิกจ่ายเงินของผู้ถูกร้อง จำนวน ๕๓ ฉบับ และหลักฐานการขอเบิกเงินของสาขาพรรค จำนวน ๑๖ ฉบับ ที่ผู้ถูกร้องยกขึ้นกล่าวอ้าง ไม่เป็นประเด็นที่เกี่ยวกับคำร้องขอให้ยุบพรรคการเมืองของผู้ร้อง

ที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้อนุมัติการเบิกจ่ายเงินค่าสาธารณูปโภคของสาขาในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ รวม ๒ ครั้ง ให้แก่ผู้ถูกร้องในปี ๒๕๔๔ ซึ่งล่วงเลยมาเป็นเวลา ๑ ปี และอ้างว่า ผู้ถูกร้องเข้าใจคลาดเคลื่อนเนื่องจากใบเสร็จรับเงินมีตราประทับว่า “เบิกแล้ว” ทั้งที่พรรคยังไม่ได้รับเงินจำนวนดังกล่าวแต่อย่างใด และสาขาที่เบิกเงินไม่ได้ จำนวน ๓ สาขา คือ สาขาลำดับที่ ๑๑ (สูงเนิน) สาขาลำดับที่ ๑๕ (พระยืน) และสาขาลำดับที่ ๑๗ (ลำปาง) แต่ในเอกสารของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งระบุว่าจะได้รับเงินโดยลงวันที่กำกับไว้ ทั้งนี้ เนื่องจากกระบวนการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้น ข้อเท็จจริงได้ความว่า ผู้ถูกร้องได้ส่งแบบคำขอรับการสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคเมื่อประมาณปลายเดือนธันวาคม ๒๕๔๓ ถึงต้นเดือนมกราคม ๒๕๔๔ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ โอนเงินสนับสนุนดังกล่าว จำนวน ๒ งวด ให้แก่ผู้ถูกร้องโดยมีรายละเอียด ดังนี้ ครั้งที่ ๑ ผู้ถูกร้องได้ส่งเอกสารหลักฐานการขอเบิกเงิน จำนวน ๘๓,๓๓๕.๕๕ บาท เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๓ ถึงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๔๔ และผู้ร้องได้โอนเงินสนับสนุนจำนวนดังกล่าวให้ผู้ถูกร้องเมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๔ ครั้งที่ ๒ ผู้ถูกร้องได้ส่งเอกสารหลักฐานการขอเบิกเงิน จำนวน ๑,๕๑๘.๕๒ บาท เมื่อวันที่

๒๕ มกราคม ๒๕๔๔ และผู้ร้องได้โอนเงินสนับสนุนจำนวนดังกล่าวให้ผู้ถูกร้อง เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๔ ซึ่งนับระยะเวลาตั้งแต่ที่ผู้ถูกร้องยื่นหลักฐานการขอเบิกเงินสนับสนุนสาขาพรรคต่อผู้ร้องจนถึงวันที่ผู้ถูกร้องได้รับเงินสนับสนุนดังกล่าวจากผู้ร้องเป็นระยะเวลาเพียง ๑๗ วัน และ ๓๗ วัน ตามลำดับ ไม่ใช่เป็นปีดังที่ผู้ถูกร้องกล่าวอ้าง

หลักฐานการขอเบิกเงินรายการใดของสำนักงานใหญ่หรือสำนักงานสาขาพรรคการเมือง จะเบิกจ่ายเงินได้หลักฐานการขอเบิกเงินนั้นต้องถูกต้องสมบูรณ์ เว้นแต่กรณีหลักฐานการขอเบิกเงินของรายการใดเบิกเงินไม่ได้ แต่ถ้าในภายหลังพรรคนำหลักฐานมายืนยันหลักฐานการขอเบิกเงินรายการนั้นได้ สำนักงานก็จะเบิกเงินรายการนั้นให้ ดังนั้นสาขาพรรคลำดับที่ ๑๑ (สูงเนิน) สาขาพรรคลำดับที่ ๑๕ (พระยืน) และสาขาพรรคลำดับที่ ๑๗ (ลำปาง) จึงปรากฏบางรายการของสาขาพรรคที่เบิกเงินค่าใช้จ่ายได้ และมีบางรายการที่เบิกเงินค่าใช้จ่ายไม่ได้ ข้ออ้างของผู้ถูกร้องไม่เป็นความจริง

สาขาพรรคลำดับที่ ๑๑ ลำดับที่ ๑๕ และลำดับที่ ๑๗ เป็นสาขาพรรคที่ผู้ร้องมิได้ยกขึ้นเป็นประเด็นกล่าวอ้างในคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคอันเนื่องมาจากผู้ถูกร้องใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด และจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ผู้ถูกร้องจึงไม่อาจกล่าวอ้างแก้ตัวได้

ผู้ถูกร้องแนบหลักฐานการขอเบิกเงินให้แก่สาขาพรรคประกอบคำให้การอีกจำนวน ๓ รายการ ประกอบด้วย

๑. สำเนาใบนำฝากเงินธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาบางคล้า จำนวนเงิน ๑,๗๕๕ บาท ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๓ โดยเป็นการโอนเงินให้นายบุญยืน บุรณะภักดี

๒. สำเนาใบนำฝากเงินธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาบางบัว จำนวนเงิน ๓,๘๕๔.๖๖ บาท ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๓ โดยเป็นการโอนเงินให้นายบุญยืน บุรณะภักดี

๓. สำเนาใบสรุปค่าสาธารณูปโภค ค่าไปรษณียากร ค่าโทรศัพท์ ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา จำนวนเงิน ๑๕,๖๗๘.๗๘ บาท สำเนาใบสำคัญจ่ายเงินและสำเนาใบอนุมัติเบิกเงินให้แก่ นางสาว ลำดวน ลำเจียก

เกี่ยวกับเอกสารหลักฐานการโอนเงิน จำนวน ๑,๗๕๕ บาท เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๓ และเงินจำนวน ๓,๘๕๔.๖๖ บาท เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๓ เป็นเอกสารหลักฐานการโอนเงินให้กับสาขาพรรคลำดับที่ ๑๖ รวม ๒ ฉบับ เป็นเงิน ๕,๖๕๘.๖๐ บาท แต่จากการตรวจสอบหลักฐานการขอเบิกเงินที่ผู้ถูกร้องจัดส่งแก่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง พบว่า มีหลักฐานการขอเบิกเงิน

ในช่วงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๒ ถึงธันวาคม ๒๕๔๓ รวมเป็นเงิน ๒๕,๑๗๕.๑๗ บาท ดังนั้นจึงมีเงินคงค้างที่ผู้ถูกร้องที่ยังไม่ได้โอนให้แก่สาขาพรรคที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองอยู่ ส่วนเอกสารหลักฐานการโอนเงินจำนวน ๑๕,๖๗๘.๗๘ บาท เป็นหลักฐานการโอนเงินให้แก่สาขาพรรคลำดับที่ ๕ แต่ผู้ถูกร้องไม่อาจกล่าวอ้างได้ว่าสาขาพรรคลำดับที่ ๕ โดยนางสาวลำดวน ลำเจียก เற்றுญิกสาขาพรรค ได้รับเงินสนับสนุนไปแล้วจริงตามเอกสารหลักฐานที่ผู้ถูกร้องกล่าวอ้าง เนื่องจากเมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๔๔ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้สอบปากคำของนายเสงี่ยม ลำเจียก ประธานสาขาพรรค ซึ่งให้ถ้อยคำว่าได้รับเงินสนับสนุนครั้งสุดท้าย จำนวน ๑๑,๘๘๕.๔๘ บาท ซึ่งเป็นของเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๔๒ และเมื่อปี ๒๕๔๓ สาขาพรรคลำดับที่ ๕ ได้ส่งใบเสร็จรับเงินของเดือนมกราคม - ตุลาคม ๒๕๔๓ รวม ๕ เดือนเป็นเงิน ๑๕,๖๗๘.๗๘ บาท โดยเมื่อเดือนเมษายน ๒๕๔๔ เจ้าหน้าที่ของพรรคแจ้งให้นายเสงี่ยม ลำเจียก ไปพบแต่นายเสงี่ยมได้มอบหมายให้นางสาวลำดวน ลำเจียก ซึ่งเป็นற்றுญิกของสาขาพรรคเป็นผู้ไปติดต่อแทน ทราบว่าพรรค ฯ ให้เซ็นชื่อไว้ก่อนและมีได้จ่ายเงินค่าสาธารณูปโภคที่ค้างไว้แก่นางสาวลำดวน ลำเจียก แต่อย่างไร

ที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งได้แจ้งการจัดสรรเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๔๕ ตามแผนงานและโครงการให้แก่ผู้ถูกร้อง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้ถูกร้องได้ดำเนินการโอนเงินให้สาขาพรรคไปถูกต้องเรียบร้อยแล้ว หากไม่ดำเนินการคณะกรรมการการเลือกตั้งคงไม่อนุมัติเงินสนับสนุนพรรคการเมืองผู้ถูกร้องนั้น

คณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองได้มีมติที่ประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๔๔ (๒๕) เมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๔๔ พิจารณาให้ความเห็นชอบชะลอการเบิกจ่ายเงินของผู้ถูกร้องที่ได้รับการจัดสรรเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๔๔ อันเนื่องมาจากปรากฏข้อเท็จจริงอันเป็นเหตุที่นายทะเบียนจะยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองจนกว่าการสอบสวนจะแล้วเสร็จและผู้ร้องได้มีหนังสือที่ ลต ๐๐๐๔.๑๐/๕๖๐ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๔ แจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบถึงมติที่ประชุมดังกล่าวข้างต้นให้ชะลอการเบิกจ่ายเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๔๔ รวมทั้งการเบิกจ่ายเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค ประจำปี ๒๕๔๔ ของพรรคไทยประชาธิปไตยไว้ก่อน จนกว่าการสอบสวนกรณีร้องเรียนการดำเนินการของพรรคไทยประชาธิปไตยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติของกฎหมายจะได้ข้อยุติ

เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าพรรคไทยประชาธิปไตยยังมีได้อินเงินที่ได้รับการสนับสนุนของปี ๒๕๕๓ คณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองจึงได้มีมติเห็นชอบให้ชะลอการเบิกจ่ายเงินของพรรคไทยประชาธิปไตยปี ๒๕๕๔ ไว้ก่อน แต่ตามคำให้การของผู้ถูกร้องซึ่งได้อ้างส่งเอกสารแนบประกอบคำให้การเข้ามานั้น เป็นหนังสือที่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองได้แจ้ง การจัดสรรวงเงินสนับสนุนปี ๒๕๕๕ ให้ทุกพรรคการเมืองทราบตามสิทธิที่แต่ละพรรคการเมืองยื่นขอรับการสนับสนุน แต่เนื่องจากพรรคผู้ถูกร้องอยู่ระหว่างการสอบสวนข้อเท็จจริงของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งในประเด็นของการใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายอันเป็นเหตุให้ต้องยุบพรรคการเมือง ซึ่งต่อมาผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้มีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๕ ประกอบกับมติที่ประชุมคณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ (๒๕) เห็นชอบให้ชะลอการเบิกจ่ายเงินปี ๒๕๕๔ ถึงปัจจุบัน ผู้ร้องจึงได้มีหนังสือที่ ลต (ทพ) ๐๔๐๒/๓๐๔๐ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ แจ้งเรื่องระงับการเบิกจ่ายเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๕ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ข้อ ๒๔ และข้อ ๒๖ และประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้แก่พรรคการเมือง ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ข้อ ๑๕ ให้พรรคไทยประชาธิปไตยทราบ จึงทำให้ผู้ถูกร้องไม่ได้รับเงินสนับสนุนทั้งในปี ๒๕๕๔ และปี ๒๕๕๕ จากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง

ดังนั้น การที่ผู้ถูกร้องกล่าวอ้างว่า ถ้าผู้ถูกร้องกระทำไม่ถูกต้องหรือไม่โอนเงินให้สาขาพรรคไปถูกต้องเรียบร้อยแล้ว สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งคงจะไม่อนุมัติเงินสนับสนุนพรรคการเมืองตามแผนงานและโครงการประจำปี ๒๕๕๕ จึงเป็นข้ออ้างที่รับฟังไม่ได้

ที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า มีการโอนเงินบางส่วนให้แก่สาขาพรรค เมื่อมีการปิดบัญชีตามมาตรา ๓๘ ในวันสิ้นปีปฏิทินแล้วนั้น เนื่องมาจากผู้ถูกร้องได้ให้สาขาพรรคแก้ไขใบเสร็จรับเงิน ค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรคประจำปี ๒๕๕๓ ให้ถูกต้อง แล้วยื่นต่อสำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้งเพื่อขอเบิกเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรค เมื่อผู้ร้องได้ตรวจสอบและเห็นว่าถูกต้อง จึงอนุมัติจ่ายเงินค่าสาธารณูปโภคในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ผู้ถูกร้องว่าได้จ่ายเงินให้แก่สาขาไปเป็นการกระทำที่ต่อเนื่องกันมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ และบัญชีงบดุลของพรรคผู้ถูกร้องในปี ๒๕๕๓ ก็ได้จัดทำเรียบร้อยแล้ว

โดยมีผู้ตรวจสอบบัญชีอนุญาตรับรองความถูกต้อง จึงถือไม่ได้ว่าพรรคผู้ถูกร้องโอนเงินบางส่วนเมื่อปิดบัญชีแล้ว นั้น เห็นว่า ผู้ถูกร้องชี้แจงในทำนองว่าการโอนเงินให้แก่สาขาพรรคที่ล่าช้า เมื่อมีการปิดบัญชีแล้วนั้นเกิดจากการโอนเงินสนับสนุนสาขาพรรคของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองแก่ผู้ถูกร้องล่าช้าเองนั้น เป็นการกล่าวอ้างที่ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง กล่าวคือ ผู้ถูกร้องทราบดีอยู่แล้วว่า ในปี ๒๕๕๔ ผู้ถูกร้องจะได้รับเงินโอนคงค้างค่าสาธารณูปโภค ประจำปี ๒๕๕๓ จากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองเป็นจำนวนเงินเท่าใดจากหลักฐานการขอเบิกเงิน ดังนั้น ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ที่จะต้องลงรายการในบัญชีรายรับค้างรับตามหลักการบัญชีให้ถูกต้อง ซึ่งเมื่อสำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้งตรวจสอบรายการโอนเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี ๒๕๕๓ แล้วปรากฏว่ามีรายการโอนเงินข้ามปี ๒๕๕๓ อยู่ ๒ ครั้ง คือ

๑. เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๔ จำนวน ๘๓,๓๓๕.๕๕ บาท

๒. เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๔ จำนวน ๑,๕๑๘.๕๒ บาท

รวมเป็นเงินจำนวน ๘๔,๘๕๔.๐๗ บาท

ผู้ถูกร้องได้จัดส่งบุคคล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ ที่ผู้ถูกร้องได้ยื่นแสดงต่อ ผู้ร้อง ปรากฏว่าในหน้าที่สอง บรรทัดที่ ๔ ของบุคคลรวมดังกล่าวระบุว่า “รายได้เงินสนับสนุนค่าสาธารณูปโภค ค้างรับ ๖๐,๐๐๐ บาท” นั้น ไม่ตรงตามความเป็นจริง เนื่องจากผู้ถูกร้องมีเงินค้างรับจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองของปี ๒๕๕๓ ซึ่งผู้ถูกร้องได้ยื่นขอรับเงินสนับสนุนสาขาพรรคไว้เมื่อประมาณปลายเดือนธันวาคม ๒๕๕๓ ถึงเดือนมกราคม ๒๕๕๔ เป็นเงินจำนวน ๘๔,๘๕๔.๐๗ บาท ไม่ใช่จำนวน ๖๐,๐๐๐ บาท

ที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า การจัดทำบัญชีบุคคลของผู้ถูกร้องในปี ๒๕๕๓ ได้จัดทำขึ้นอย่างถูกต้องและเป็นไปโดยความเรียบร้อย โดยมีผู้ตรวจสอบบัญชีอนุญาตรับรองความถูกต้อง จึงเป็น คำให้การที่ไม่ตรงตามความเป็นจริง เป็นการดำเนินการไม่ถูกต้องตามมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า พรรคไทยประชาธิปไตยมีหลักฐานการโอนเงินให้กับสาขาพรรคครบถ้วนทั้งการโอนเงินผ่านธนาคารพาณิชย์และการจ่ายเป็นเงินสด พร้อมทั้งได้จัดส่งหลักฐานการโอนเงินค่าสาธารณูปโภคให้ประธานสาขาที่จัดส่งทางไปรษณีย์ณคดี เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๔ นั้น

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า หลักฐานการโอนเงินที่อ้างส่งศาลไม่มีเอกสารหลักฐานประกอบอื่นๆ อีกที่จะแสดงให้เห็นว่า ผู้ถูกร้องได้มีการโอนเงิน/การส่งเงินให้กับสาขาพรรคแล้ว เพื่อหักล้างข้อกล่าวหาของผู้ร้องแต่อย่างใด ซึ่งผู้ถูกร้องได้อ้างเพียงสำเนาใบรับไปรษณีย์ธนาณัติ เลขที่ ๑๒๓-๐๓๐๖๐-๔ ฉบับลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๔ ลงชื่อ พันโท นคร ปิ่นสุวรรณ ผู้ฝากเงิน และนายอรรถ นิคมพานิช ผู้รับเงิน จำนวนเงิน ๑,๐๐๐ บาท ฉบับเดียว และรายละเอียดของเอกสารฉบับดังกล่าวเป็นการโอนเงินให้สาขาพรรคหลังจากที่ผู้ถูกร้องได้รับเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายของสาขาพรรคในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - พฤษภาคม ๒๕๕๓ เป็นเวลาปีกว่า (๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๔) อีกทั้งเป็นการโอนเงินให้สาขาพรรคหลังจากที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงกับผู้ถูกร้องแล้ว (๒ - ๓ สิงหาคม ๒๕๕๔) การกระทำดังกล่าวของผู้ถูกร้องจึงเป็นการใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า เช็คนาคารทหารไทย ฯ ที่ผู้ร้องอ้างส่งศาล จำนวน ๕,๓๕๕.๓๕ บาท ซึ่งออกโดยบริษัท บัวหลวงอิเล็กทรอนิกส์ จำกัด ไม่เกี่ยวกับเงินค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรคแต่อย่างใด เป็นเช็คส่วนตัวที่ใช้ในทางธุรกิจการค้าของผู้จัดการกับนางฉวีวรรณ แสนขาว ประธานสาขาพรรค จึงไม่ปรากฏในงบการเงินของพรรค นั้น เกี่ยวกับสำเนาเช็คและสำเนาใบนำฝากเงินที่ผู้ถูกร้องได้อ้างส่งดังกล่าวเป็นเอกสารหลักฐานประกอบคำให้การชี้แจงข้อเท็จจริงต่อคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๒ - ๓ สิงหาคม ๒๕๕๔ โดยผู้ร้องไม่ได้กล่าวอ้างขึ้นเอง แต่อย่างใด

ผู้ร้องขอให้การและนำส่งเอกสารประกอบคำให้การเพิ่มเติม ดังนี้

(๑) ตามมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้พรรคการเมืองจะต้องจัดทำบัญชีของพรรคการเมืองและบัญชีของสาขาพรรคการเมืองให้ถูกต้องตามความเป็นจริง โดยบัญชีของพรรคการเมืองและบัญชีของสาขาพรรคการเมืองประกอบด้วย

- (๑.๑) บัญชีรายวันแสดงรายได้หรือรายรับและแสดงค่าใช้จ่ายหรือรายจ่าย
- (๑.๒) บัญชีแสดงรายรับจากการบริจาคตามมาตรา ๔๘
- (๑.๓) บัญชีแยกประเภท
- (๑.๔) บัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สิน

เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๔ นายสมพงษ์ ปฏิเวชพิศาล ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบระบบบัญชีการเงินและทรัพย์สิน ได้รับมอบอำนาจจากประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองตามหนังสือที่ ลต ๐๐๐๔/๒๒๗๖ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๔ เพื่อร้องทุกข์กล่าวโทษพรรคไทยประชาธิปไตย โดยนายโสรัจจ์ ดาศรี หัวหน้าพรรค เนื่องจากผู้ถูกร้องได้จัดส่งงบการเงินต่อผู้ร้องพร้อมสำเนาบัญชีรายวันรายรับ รายวันรายจ่าย สำเนาบัญชีแสดงรายรับจากการบริจาคและสำเนาบัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สิน โดยมีได้จัดส่งบัญชีแยกประเภทของสำนักงานใหญ่และสำเนาบัญชีทั้ง ๔ ประเภทของสาขาพรรคตามที่กฎหมายกำหนดต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน

(๒) เมื่อผู้ร้องได้ตรวจสอบรายงานการใช้จ่ายเงินประจำปีที่ถูกกร้องต้องนำส่งตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้วพบว่าตามข้อ ๒ ของรายงานดังกล่าว ซึ่งผู้ถูกร้องได้ระบุไว้ดังนี้ “พรรคไทยประชาธิปไตยได้รับวงเงิน จัดสรรเพื่อสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค ประจำปี ๒๕๕๓ เป็นเงิน ๓๕๓,๕๑๓.๕๓ บาท (สามแสนห้าหมื่นสามพันเก้าร้อยสิบสามบาทห้าสิบสามสตางค์) โดยแบ่งออกดังนี้

(๒.๑) ค่าไปรษณียากร วงเงินที่ได้รับการสนับสนุน จำนวน ๔๓๕,๗๒๑ บาท เบิกจ่าย ๑๕,๐๘๕ บาท

(๒.๒) ค่าโทรศัพท์ วงเงินที่ได้รับการสนับสนุน จำนวน ๔๓๕,๗๒๑ บาท เบิกจ่าย ๒๐๓,๘๔๒.๐๕ บาท

(๒.๓) ค่าไฟฟ้า วงเงินที่ได้รับการสนับสนุน จำนวน ๒๕๓,๑๔๗ บาท เบิกจ่าย ๑๕,๑๕๕.๐๓ บาท

(๒.๔) ค่าน้ำประปา วงเงินที่ได้รับการสนับสนุน จำนวน ๑๕๖,๕๗๔ บาท เบิกจ่าย ๑๕,๑๕๕.๐๓ บาท

ซึ่งตามข้อ (๒.๑) ถึง (๒.๔) ของรายงานดังกล่าว เป็นรายงานการใช้จ่ายเงินที่ถูกกร้องระบุจำนวนเงินที่ได้รับการสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของปี ๒๕๕๓ จากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองไปแล้วจริง แต่การเบิกจ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าวให้แก่พรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมืองไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง กล่าวคือ รายงานฉบับนี้ขัดแย้งกับรายงานการสอบสวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งขึ้น ดังนี้

๑. สาขาพรรคลำดับที่ ๕ นายเสงี่ยม ลำเจียก ประธานสาขาพรรค ให้ถ้อยคำว่ามีได้รับเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค จำนวน ๑๕,๖๗๘.๗๘ บาท จากผู้ถูกร้อง แต่อย่างไร

๒. สาขาพรรคลำดับที่ ๑๖ นายบุญยืน บุรณะภักดี ประธานสาขาพรรค ให้ถ้อยคำว่าได้ส่งใบแจ้งหนี้ / ใบเสร็จรับเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค เพื่อขอเบิกเงินต่อผู้ถูกร้องทุกเดือน แต่ผู้ถูกร้องได้โอนเงินให้เพียงบางส่วน

๓. สาขาพรรคลำดับที่ ๒๐ กรรมการบริหารสาขาพรรคและผู้ใหญ่บ้าน ให้ถ้อยคำว่าเป็นทำนองเดียวกันว่าไม่เคยได้รับเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคจากผู้ถูกร้องแต่อย่างไร

๔. สาขาพรรคลำดับที่ ๕ นางฉวีวรรณ แสนขาว ประธานสาขาพรรค ได้ให้ถ้อยคำเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ว่ามีได้รับเงินสนับสนุนเดือนมกราคม - ธันวาคม ๒๕๔๓ จำนวน ๑๗,๗๐๕.๑๕ บาท แต่อย่างไร โดยผู้ถูกร้องอ้างส่งหลักฐานการโอนเงินเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๔ ซึ่งถ้ามีการโอนเงินให้สาขาพรรคจริงก็เป็นการโอนเงินให้หลังจากที่มีการสอบสวนข้อเท็จจริงแล้ว

ข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้นฟังได้ว่า สาขาพรรคลำดับที่ ๕ ลำดับที่ ๑๖ ลำดับที่ ๒๐ และลำดับที่ ๕ ไม่ได้รับเงิน หรือรับเงินบางส่วน หรือได้รับเงินหลังจากที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งทราบข้อเท็จจริงและสอบสวนข้อเท็จจริงกับผู้ถูกร้องแล้ว การกระทำดังกล่าวของผู้ถูกร้องจึงเป็นการใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดและจัดทำรายงานการใช้จ่ายไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามมาตรา ๖๒

จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้พิจารณาในคราวเดียวกันกับคำร้องให้พิจารณาวินิจฉัยเรื่อง ขอให้มีคำสั่งยุบพรรคไทยประชาชาติโดย ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๕

ในชั้นพิจารณาผู้ร้องชี้แจงว่า สาขาลำดับที่ ๕ ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่เดือนมกราคม ถึง กันยายน ๒๕๔๓ ผู้ถูกร้องมีการเบิกเงินค่าสาธารณูปโภค รวม ๑๕,๖๒๐.๒๗ บาท การตรวจสอบข้อเท็จจริงประกอบคำชี้แจงของนายโสรัจจ์ ดาศรี หัวหน้าพรรค และนายเสงี่ยม ลำเจียก ประธานสาขาพรรค ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องได้ส่งหลักฐานขอเบิกค่าใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภค รวมทั้งสิ้น จำนวน ๑๕,๖๗๘.๗๘ บาท และมีการส่งใบเสร็จรับเงินของเดือนมกราคม ถึง กันยายน ๒๕๔๓ รวมเป็นเงิน จำนวน ๑๕,๖๗๘.๗๘ บาท ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่ใกล้เคียงกับที่ผู้ถูกร้องขอเบิกจากกองทุน ฯ สาขาลำดับที่ ๕ จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงพบว่า ในช่วงระยะเวลาเดือนมกราคม ถึง ธันวาคม ๒๕๔๓ ผู้ถูกร้องได้เบิกเงินค่าสาธารณูปโภคและค่าไปรษณียากร จากกองทุน ฯ รวมเป็นเงิน จำนวน ๑๗,๖๔๕.๑๕ บาท และ

ตามเอกสาร ใบเสร็จรับเงิน และแบบนำส่งหลักฐานการขอเบิกเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค ภาระจำนวนเงินตรงกัน แต่นางฉวีวรรณ แสนขาว ประธานสาขาพรรค ให้ถ้อยคำว่าไม่เคยได้รับเงิน ค่าสาธารณูปโภคดังกล่าวจากผู้ถูกร้อง เมื่อทวงถามหัวหน้าพรรคก็บอกว่า เมื่อเงินออกก็จะส่งให้ ส่วนผู้ถูกร้องชี้แจงว่า ได้จ่ายเงินค่าสาธารณูปโภคให้แก่นายสวัสดิ์ แสนขาว ซึ่งเป็นประธานที่ปรึกษา สาขาพรรคและเป็นสามีของ นางฉวีวรรณ แสนขาว (ประธานสาขาพรรค) รวม ๓ ครั้ง เป็นเงิน รวมทั้งสิ้น จำนวน ๔๑,๕๐๘.๓๕ บาท โดยครั้งที่สามเป็นใบนำฝากเงินของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาตุจักร จำนวน ๑๗,๗๐๕ บาท เพื่อโอนเข้าบัญชีนางฉวีวรรณ แสนขาว เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๔ ผู้นำฝากชื่อนายสวัสดิ์ แสนขาว นายสวัสดิ์ แสนขาว ไม่มีหน้าที่ เกี่ยวข้องกับพรรค และการโอนเงินดังกล่าวได้กระทำภายหลังการสอบสวน นางฉวีวรรณ แสนขาว แล้วกว่า ๘ เดือน สาขาพรรคลำดับที่ ๒๐ ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ถึง พฤษภาคม ๒๕๔๓ ผู้ถูกร้องได้เบิกเงินโดยใช้ใบแจ้งหนี้และใบเสร็จค่าสาธารณูปโภค ของสำนักงานสาขาลำดับที่ ๒๐ มาเบิก รวมเป็นเงิน จำนวน ๑,๔๖๑.๑๐ บาท แต่จากการสอบ ปากคำผู้เกี่ยวข้อง (ผู้ใหญ่บ้าน เลขานุการสาขาพรรค เจริญญิกสาขาพรรค) ได้ความทำนองเดียวกันว่า ไม่เคยเห็นสาขาพรรคจัดกิจกรรมทางการเมือง สาขาพรรคไม่เคยส่งใบแจ้งหนี้หรือใบเสร็จรับเงินค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าไปรษณียากร เพื่อขอเบิกเงินหรือทำเรื่องขอเบิกเงินจากพรรค และตั้งแต่จัดตั้งสาขาพรรคนี้ ยังไม่เคยได้รับเงินสนับสนุนจากพรรค ส่วนนายโสรัจจ์ ดาศรี หัวหน้าพรรคยืนยันว่า ได้จัดส่งเงินให้ครบ ทุกสาขาแล้ว แต่จากการตรวจสอบไม่พบหลักฐานว่า สาขาพรรคลำดับที่ ๒๐ ได้รับเงินค่าสาธารณูปโภค และไปรษณียากรจากผู้ถูกร้อง สำหรับหลักฐาน (ใบรับไปรษณีย์ธนาณัติ) ที่หัวหน้าพรรคอ้างประกอบ การชี้แจง เป็นการโอนเงินค่าใช้จ่ายสำนักงานสาขาพรรค ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนพฤษภาคม ๒๕๔๓ ซึ่งเพิ่งโอนเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๔ เป็นเวลา ๑ ปีกว่า หลังจากผู้ถูกร้องได้รับเงิน สนับสนุนดังกล่าวจากสำนักงานกองทุน ฯ สาขาพรรคลำดับที่ ๑๖ ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ในช่วงระยะเวลา ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึง ธันวาคม ๒๕๔๓ ผู้ถูกร้องได้เบิกเงินค่าสาธารณูปโภค รวมเป็นเงิน จำนวน ๒๓,๖๕๖.๓๑ บาท นายบุญยืน บุรณะภักดี ประธานสาขาพรรคให้ถ้อยคำว่าได้ส่งใบแจ้งหนี้ หรือใบเสร็จรับเงินค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ และค่าไปรษณียากร ของทุกเดือนให้แก่สำนักงานใหญ่ ตั้งแต่จัดตั้งสาขาพรรคจนปัจจุบัน และพรรคได้ส่งเงินให้กับสาขาพรรคโดยวิธีโอนเงินทางธนาคาร รวม ๓ ครั้ง เป็นเงิน ๘,๑๗๘.๕๘ บาท ส่วนนายโสรัจจ์ ดาศรี หัวหน้าพรรค ให้ถ้อยคำว่าได้ จัด ส่งเงินให้ครบทุกสาขาพรรคแล้ว จากการสอบข้อเท็จจริงดังกล่าวสรุปได้ว่า มีหลักฐาน

การเบิกจ่ายเงินของผู้ถูกร้องช่วงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๒ ถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๓ ทั้งสิ้นประมาณ ๒๕,๑๗๕.๑๗ บาท แต่ประธานสาขาพรรคให้ถ้อยคำว่า ได้รับเงินเพียง ๘,๑๗๘.๕๘ บาท ซึ่งน้อยกว่าจำนวนเงินที่ได้รับจากสำนักงานกองทุน ฯ มาก ผู้ถูกร้องอ้างว่า ได้โอนเงินทางธนาคารผ่านนายพนม นพกวด ประธานสาขาหนองจอก ซึ่งเป็นพี่ชายของประธานสาขาพรรคลำดับที่ ๑๖ ไม่ได้เป็นการยืนยันว่า นายพนม ฯ โอนเงินดังกล่าวให้กับประธานสาขาพรรคลำดับที่ ๑๖ หรือไม่ อีกทั้งกิจการต่าง ๆ ที่นายพนม ฯ กระทำก็มีได้เป็นการกระทำการแทน หรือมีอำนาจกระทำการแทน สาขาพรรคลำดับที่ ๑๖ แต่อย่างไร

ในชั้นพิจารณาผู้ถูกร้องชี้แจงว่า โดยที่มีข้อโต้แย้งว่า (๑) กกต. ไม่มีอำนาจตรวจสอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง เพราะไม่มีบทบัญญัติใดของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ หรือบทบัญญัติของกฎหมายอื่นใดให้อำนาจไว้ และ (๒) ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้แก่พรรคการเมือง ออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง เพราะพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕๘ บัญญัติเรื่องการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมือง ให้จัดสรรเป็นรายปีตามโครงการและแผนงานในการดำเนินกิจการของแต่ละพรรคการเมืองที่ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด แต่ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้งเกี่ยวกับเรื่องนี้ กำหนดให้พรรคการเมืองส่งเงินให้แก่สาขาพรรคภายใน ๑๕ วัน จึงเป็นการออกประกาศที่ไม่ถูกต้อง ดังนั้น การใช้จ่ายเงินของผู้ถูกร้อง จึงไม่เข้าข่ายเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒

ผู้ถูกร้องแถลงปิดคดีความว่า ผู้ถูกร้องได้จ่ายเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคถูกต้องตามความเป็นจริง เกี่ยวกับสาขาพรรคไทยประชาธิปไตย ลำดับที่ ๕ สาขาจตุจักร ลำดับที่ ๕ สาขาทวีวัฒนา ลำดับที่ ๑๖ สาขาบางคล้า และลำดับที่ ๒๐ สาขาบางมูลนาก นั้น เนื่องจากกระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง เบิกได้เฉพาะค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ ค่าไปรษณียากร และการเบิกจ่ายสาขาจะต้องส่งใบเสร็จรับเงินมาที่สำนักงานใหญ่ของพรรค เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเสียก่อน ก่อนที่จะนำเสนอผู้ร้องเพื่อขออนุมัติเบิกจ่าย

สำหรับสาขาบางมูลนาก นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับรองการจัดตั้งเมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๒ ซึ่งผู้ถูกร้องยังไม่ได้ทำแผนงานโครงการ เพื่อขอเงินสนับสนุน ในปี ๒๕๔๓ สาขาไม่เคยขอเงินสนับสนุนเข้ามาตามระเบียบ ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา และเงินค่าสาธารณูปโภค ค่าน้ำประปา ไฟฟ้า เป็นเงินจำนวน ๕๘๕.๔๘ บาท (ใบเบิกค่าสาธารณูปโภค ๕ ฉบับ) ผู้ร้องได้ประทับตรา “เบิกจ่ายเงินแล้ว” เพียงสองฉบับ ซึ่งเงินจำนวนดังกล่าว ผู้ถูกร้องไม่เคยขอเบิกจ่ายตามแผนงานและโครงการจากผู้ร้องมาก่อนเลย

ที่ผู้ถูกร้องได้ส่ง พันโท นคร ปิ่นสุวรรณ ไปดำเนินการจัดตั้งสาขา การจัดตั้งสาขาที่บางมูลนาก และได้มีการมอบเงินค่าสาธารณูปโภคจำนวนเงิน ๕,๐๐๐ บาท เพื่อช่วยสาขา แต่เป็นเงินส่วนตัว ในใบสำคัญรับเงินจึงไม่มีข้อความระบุว่าจ่ายค่าสาธารณูปโภค ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า สาขาอื่น เช่น สาขาลำดับที่ ๑๑ และสาขาลำดับที่ ๑๗ จำนวน ๑,๔๕๖.๔๐ บาท และจำนวน ๔,๐๐๐ บาท ตามลำดับ ก็เป็นเงินส่วนตัว ซึ่งไม่สามารถเบิกจ่ายจากเงินกองทุน ฯ ได้

กรณีการจ่ายเงินค่าสาธารณูปโภคของสาขาลำดับที่ ๕ จตุจักร ซึ่งมีนายเสงี่ยม ลำเจียก เป็นประธานสาขา และนางสาวลำดวน ลำเจียก เป็นเหรัญญิก ที่ผู้ร้องกล่าวหาว่ายังไม่ได้รับเงินสนับสนุนค่าสาธารณูปโภค จำนวน ๑๑,๘๘๕.๔๘ บาท (หนึ่งหมื่นหนึ่งพันแปดร้อยแปดสิบเก้าบาท สี่สิบแปดสตางค์) นั้น ความจริงสาขาจตุจักรได้รับเงินค่าสาธารณูปโภคไปครบถ้วนถูกต้องแล้ว รวม ๓ ครั้ง คือ

ครั้งที่หนึ่ง เป็นเงินจำนวน ๑๐,๒๐๘.๖๗ บาท โดยนางสาวลำดวน ลำเจียก เป็น ผู้ลงนามรับเงิน (เอกสารผู้ร้องหมายเลข ๕) ครั้งที่สอง เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๓ เป็นเงินจำนวน ๑,๖๘๐.๘๑ บาท นายเสงี่ยม ลำเจียก เป็นผู้ลงนามรับเงิน (เอกสารผู้ร้องหมายเลข ๑๐) และครั้งที่สาม นายเสงี่ยม ลำเจียก ประธานสาขาพรรคได้รับเงินจำนวน ๑๕,๖๗๘.๗๘ บาท โดยนางสาวลำดวน ลำเจียก เป็นผู้รับเงิน (เอกสารผู้ร้องหมายเลข ๗) ไม่ใช่เงินจำนวน ๑๑,๘๘๕.๔๘ บาท ที่นายเสงี่ยม ลำเจียก ให้ข้อเท็จจริงกับผู้ร้องว่า ได้รับเงินเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๔๓ แต่อย่างไร

สำหรับเงินจำนวน ๑๑,๘๘๕.๔๘ บาท ซึ่งเป็นเงินสนับสนุนค่าสาธารณูปโภค ปี ๒๕๔๒ นั้น เป็นเงินค่าสนับสนุนที่ผู้ถูกร้องเป็นผู้นำไปมอบให้กับนายเสงี่ยม ลำเจียก โดยตรง ดังนั้น ที่ผู้ร้องกล่าวหาว่าสาขายังไม่ได้รับเงินสนับสนุนจำนวน ๑๕,๖๗๘.๗๘ บาท จึงไม่ตรงกับความเป็นจริง

กรณีสาขาวิวัฒนา ลำดับที่ ๕ ที่ผู้ร้องกล่าวหาว่า ประธานสาขา นางฉวีวรรณ แสนขาว ยังไม่ได้รับเงินค่าสาธารณูปโภค เดือนมกราคม - ธันวาคม ๒๕๔๓ เป็นเงินจำนวน ๒๗,๗๑๕.๑๕ บาท นั้น ความจริงสาขาวิวัฒนาได้รับเงินไปถูกต้องเรียบร้อยแล้ว โดยนายสวัสดิ์ แสนขาว ประธานที่ปรึกษาสาขาพรรค สามีของนางฉวีวรรณ แสนขาว เป็นผู้รับเงิน เกี่ยวกับการจ่ายเงินสนับสนุนให้แก่สาขาวิวัฒนาทั้งที่จ่ายเป็นเงินสดและเป็นเช็ค ผู้ถูกร้องได้จ่ายให้โดยผ่านนายสวัสดิ์ แสนขาว ประธานที่ปรึกษาสาขาพรรค สามีของประธานสาขาทุกครั้ง นางฉวีวรรณ แสนขาว ไม่เคยมาประชุมสาขาพรรค แต่ได้มอบหมายให้นายสวัสดิ์ แสนขาว มาทำหน้าที่เป็นประธานการประชุมสาขาทุกครั้ง และเมื่อสอบถามประธานสาขาก็ได้รับคำตอบว่า ได้รับเงินจากนายสวัสดิ์ แสนขาว แล้ว และต่อมา นางฉวีวรรณ แสนขาว ทำหนังสือถึงนายทะเบียนพรรคการเมือง ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๔ ขอยกเลิกคำชี้แจงที่อ้างว่าสาขาพรรคไม่ได้รับเงินค่าสาธารณูปโภค

ที่กล่าวหาว่า ผู้ถูกร้องเบิกเงินสนับสนุนจากผู้ร้องไปแล้วแต่โอนเงินไปให้สาขาล่าช้าเป็นเวลากว่าแปดเดือน มีเจตนาไม่สุจริต และเบียดบังเงินไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว ขัดกับวัตถุประสงค์ในการใช้เงินของสำนักงานกองทุน ฯ นั้น ไม่เป็นความจริงแต่อย่างใด เพราะการเบิกเงินจ่ายเงินจากผู้ร้องต้องปฏิบัติตามระเบียบตั้งแต่การรวบรวมเอกสารต่างๆ ทั่วประเทศตามแผนงานและโครงการ เมื่อนำเสนอผู้ร้องแล้วจะต้องตรวจสอบเป็นเวลาหลายเดือนกว่าจะอนุมัติ ก่อนจะได้รับอนุมัติจากผู้ร้อง สาขาส่วนใหญ่จะขอเบิกเงินล่วงหน้าจากพรรค ซึ่งพรรคจะต้องหาเงินมาสำรองจ่ายล่วงหน้าเป็นประจำ กรณีดังกล่าวนี้ เมื่อปี ๒๕๔๓ ก่อนที่พรรคจะถูกระงับการจ่ายเงิน ๑ ปี นางสาวกาญจนา วงศ์ประเสริฐ เภรัญญิกพรรคได้เสนอเรื่องขอกู้เงินสดจากหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องเพื่อทดรองจ่าย เป็นเงินจำนวน ๘๔๓,๐๖๘.๕๐ บาท

หลังจากได้รับเงินค่าสาธารณูปโภค ซึ่งเป็นยอดรวมทุกสาขาจากผู้ร้องแล้ว ยังมีได้จัดแยกเป็นรายสาขา ทางพรรคจะต้องแยกประเภทค่าใช้จ่ายของสาขา โดยต้องไปขอใบเสร็จรับเงินค่าสาธารณูปโภคของแต่ละสาขาจากผู้ร้อง ซึ่งจะต้องใช้เวลานานนับเดือน จึงทำให้การจ่ายเงินสนับสนุนแก่สาขาล่าช้าแต่ไม่นานถึงแปดเดือน อย่างช้าก็ไม่เกินสามเดือน

ที่กล่าวหาว่า ผู้ถูกร้องโอนเงินให้สาขาพรรคลำดับที่ ๑๖ ไม่ครบตามจำนวน มีเจตนาทุจริตนั้น ความจริงนายบุญยืน บูรณะภักดี ประธานสาขาพรรคได้ส่งเอกสารค่าสาธารณูปโภคต่างๆ มาที่สำนักงานใหญ่ เพื่อตรวจสอบและให้ผู้ร้องอนุมัติ แต่ปรากฏว่า ใบเสร็จค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้าไม่ตรงกับเลขที่บ้านซึ่งเป็นที่ตั้งของสาขา ผู้ถูกร้องจึงได้ส่งกลับเพื่อแก้ไขให้ถูกต้อง แต่ในช่วงเวลานี้

ทางสำนักงานใหญ่ของผู้ถูกร้องได้ส่งเงินส่วนตัวไปชำระค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้าให้สาขาตามจำนวนเงินในใบเสร็จทุกครั้ง ประธานสาขานานๆ จะเข้ามาที่สำนักงานพรรคและไม่ได้รับใบเสร็จไปแก้ไข เพราะได้รับเงินค่าสาธารณูปโภคไปแล้ว จึงทำให้เกิดความบกพร่องในเรื่องเงินค่าสาธารณูปโภค ความจริงสาขาลำดับที่ ๑๖ ได้รับเงินเกินกว่าจำนวนเงินในใบเสร็จเสียอีก กรณีนี้ เมื่อนายบุญยืน บุรณะภักดี ได้พบกับหัวหน้าพรรคก็มีความเข้าใจถูกต้องตรงกัน

เงินเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ขณะที่ผู้ถูกร้อง (นายโสรัจจ์ ดาศรี) เข้าร่วมเป็นกรรมการกองทุน ฯ ในปี ๒๕๔๒ - ๒๕๔๓ นั้น ในช่วงต้นปีถึงปลายปี ๒๕๔๒ ผู้ร้องยังไม่ออกหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินสนับสนุนค่าสาธารณูปโภค แก่สาขาพรรคทั่วประเทศ เพียงแต่มีหลักการกว้างๆ ว่า ค่าสาธารณูปโภคของสาขา ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแต่ละพรรคพิจารณาจ่ายค่าสาธารณูปโภคแก่สาขาแต่ละแห่งตามความเหมาะสมและความจำเป็น จึงทำให้งบเงินสนับสนุนค่าสาธารณูปโภคเหลือเป็นจำนวนมาก คณะกรรมการกองทุน ฯ จึงตกลงให้นำเงินจากงบดังกล่าวของปี ๒๕๔๒ ให้พรรคการเมืองต่างๆ เบิกจ่ายไปพลางก่อน พรรคการเมืองต่างๆ จึงได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์เดิม

ในระหว่างนี้ ผู้ร้องก็ได้ออกหลักเกณฑ์ในการเบิกจ่ายเงินมาใช้บังคับสำหรับปี ๒๕๔๓ ทำให้เกิดความสับสนในทางปฏิบัติทางบัญชีบุคคลของผู้ร้องเองและของพรรคการเมืองต่างๆ ทำให้พรรคการเมืองต่างๆ ต้องหาเงินมาสำรองจ่าย เพราะหลักเกณฑ์ใหม่ต้องหาใบเสร็จของสาขามาก่อน จึงจะทำเรื่องขอเบิกจ่ายได้ จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวจึงทำให้สาขาต่างๆ ถูกยุบไปเป็นจำนวนมาก เพราะออกหลักเกณฑ์ที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ก่อนมีหลักเกณฑ์การเบิกเงินได้มีการผ่อนผันต่อมาออกหลักเกณฑ์การจ่ายเงินอย่างเคร่งครัดโดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสม ประกาศของ กกต. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้แก่พรรคการเมือง ตามมาตรา ๖๑ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยเฉพาะวรรคสี่ การชำระค่าไปรษณียากร นั้น ให้ดำเนินการโดยวิธีฝากส่งเป็นรายเดือน หากมีการฝากส่งเป็นกรณีพิเศษ พรรคการเมืองทำเป็นหลักฐานการชำระเงินดังกล่าวไว้ทุกครั้ง เพื่อนำไปประกอบการเบิกเงินจากกองทุน ฯ ขัดกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕๘ ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองให้จัดสรรเป็นรายปีตามโครงการและแผนงานในการดำเนินกิจการของแต่ละพรรคการเมืองที่ยื่นต่อผู้ร้อง จะเห็นได้ว่าประกาศของ กกต. ให้เบิกจ่ายได้เป็นรายงวด โดยสำนักงาน กกต. จะโอนเงินเข้าบัญชีของพรรคเป็นงวดๆ ไป ปีหนึ่งโอนเข้าบัญชีพรรค ประมาณ ๔ ครั้ง จึงขัดกับกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองที่ให้เบิกจ่ายเป็นรายปี

กรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองโดยอ้างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ ซึ่ง กกต. ได้วางหลักเกณฑ์การพิจารณาการกระทำที่เป็นความผิดตามมาตรา ๖๒ ว่าพรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป เพิ่มเติมต่อจากประกาศของ กกต. ในมาตรา ๖๑ นั้น เป็นการออกหลักเกณฑ์การกระทำอันเป็นความผิดขึ้นมาใหม่หลายข้อ เพื่อบังคับใช้กับพรรคการเมืองในการใช้จ่ายเงินสนับสนุนค่าสาธารณูปโภค เป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมายรัฐธรรมนูญ

คดีมีปัญหาต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุให้ยุบพรรคไทยประชาชาติโดยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป”

มีข้อต้องพิจารณาว่า พรรคไทยประชาชาติไทยใช้จ่ายเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค ประจำปี ๒๕๔๓ ของสาขาลำดับที่ ๕ (จตุจักร) สาขาลำดับที่ ๕ (ทวีวัฒนา) สาขาลำดับที่ ๑๖ (บางลำภู) และสาขาลำดับที่ ๒๐ (บางมุลนาถ) เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ หรือไม่

พิจารณาแล้ว เกี่ยวกับสาขาลำดับที่ ๕ (จตุจักร) ได้ความจากนายเสงี่ยม ลำเจียก ประธานสาขาพรรคที่ให้การต่อเจ้าหน้าที่สำนักงาน กกต. ประจำกรุงเทพมหานครว่า ได้รับเงินค่าสาธารณูปโภคเป็นค่าใช้จ่ายของเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๔๒ จากพรรคครั้งสุดท้าย เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๔๓ เป็นเงิน ๑๑,๘๘๕.๔๘ บาท สำหรับค่าใช้จ่ายของเดือนมกราคม - ตุลาคม ๒๕๔๓ เป็นเงินจำนวน ๑๕,๖๓๘.๗๘ บาท ได้ส่งใบเสร็จรับเงินไปให้เจ้าหน้าที่ของพรรค เจ้าหน้าที่ของพรรคให้เซ็นชื่อรับเงินไว้ก่อน แต่ยังไม่ได้รับเงิน ต่อมาเมื่อประมาณเดือนเมษายน ๒๕๔๔ เจ้าหน้าที่ของพรรคได้แจ้งให้ไปรับเงิน นางสาวลำดวน ลำเจียก เภรัญญิกของสาขาพรรคไปติดต่อขอรับเงินพรรคให้เซ็นชื่อรับเงินไว้ แต่พรรคก็ไม่ได้จ่ายเงินค่าสาธารณูปโภคที่ค้างชำระแต่อย่างใด

สาขาลำดับที่ ๕ (ทวีวัฒนา) พยานของผู้ถูกร้องให้การยืนยันเองโดยนางฉวีวรรณ แสนขาว ประธานสาขาพรรคลำดับที่ ๕ ให้การต่อเจ้าหน้าที่สำนักงาน กกต. ประจำกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ว่า ได้ส่งใบเสร็จรับเงินค่าสาธารณูปโภคของเดือนมกราคม - ธันวาคม ๒๕๔๓ ให้สำนักงานใหญ่เป็นประจำทุกเดือน รวมเป็นเงิน ๑๗,๗๐๕.๑๕ บาท แต่ไม่เคยได้รับเงินค่าสาธารณูปโภคดังกล่าวเลย ได้ทวงถามหัวหน้าพรรคหลายครั้งก็ได้รับคำตอบว่า ถ้าเงินออกเมื่อใดก็จะให้ แต่นายไสรจักษ์ ดาศรี ได้ให้การต่อคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงว่า ได้จ่ายเช็คธนาคารทหารไทย ๕ สาขาพลโยธิน เลขที่ ๐๖๐๖๖๑๗ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๓ จำนวน ๕,๓๕๕.๓๕ บาท และเช็คธนาคารทหารไทย ๕ สาขาจตุจักร เลขที่ ๖๖๔๓๕๕๓ จำนวน ๑๗,๗๐๕.๑๕ บาท ให้กับนายสวัสดิ์ แสนขาว สามีนางฉวีวรรณ แสนขาว รับแทน ข้อนี้พิจารณาแล้ว เกี่ยวกับการจ่ายเงินตามเช็คธนาคารทหารไทย ๕ สาขาพลโยธิน ปรากฏว่า เช็คธนาคารทหารไทย ๕ เลขที่ ๐๖๐๖๖๑๗ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๓ จำนวนเงิน ๕,๓๕๕.๓๕ บาท สั่งจ่ายนางฉวีวรรณ แสนขาว ลงลายมือชื่อนายไสรจักษ์ ดาศรี หัวหน้าพรรคกับใบนำฝากเงินของธนาคารไทยพาณิชย์ ๕ สาขาทวีวัฒนา ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๓ ซึ่งระบุว่า เป็นการโอนเงินตามเช็คธนาคารทหารไทย ๕ จำนวนเงิน ๕,๓๕๕.๓๕ บาท เพื่อเข้าบัญชีธนาคารไทยพาณิชย์ ๕ สาขาทวีวัฒนา เลขที่ ๐๕๑-๒-๓๘๖๐๕-๓ ชื่อบัญชี นางฉวีวรรณ แสนขาว ลงชื่อ ณัฐดา เป็น ผู้นำฝาก ซึ่งตรงกับคำให้การของนายไสรจักษ์ ดาศรี ที่ให้การต่อคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง จึงเชื่อได้ว่า มีการโอนเงินจำนวน ๕,๓๕๕.๓๕ บาท ให้สาขาพรรคลำดับที่ ๕ (ทวีวัฒนา) แล้ว แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า สำนักงาน กกต. ได้โอนเงินค่าสาธารณูปโภคประจำปี ๒๕๔๒ ไม่ใช่เป็นค่าสาธารณูปโภคประจำปี ๒๕๔๓

สาขาลำดับที่ ๑๖ (บางคล้า) ได้รับความจากนายบุญยืน บุรณะภักดี ประธานสาขาพรรคที่ให้ถ้อยคำต่อเจ้าหน้าที่สำนักงาน กกต. ประจำจังหวัดฉะเชิงเทรา เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ว่า ตั้งแต่จัดตั้งสาขาพรรค เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๒ พรรคได้ส่งเงินค่าสาธารณูปโภคให้สาขา รวม ๓ ครั้ง คือ ครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๔๓ เป็นเงินจำนวน ๑,๗๕๕.๗๗ บาท ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๔๓ เป็นเงินจำนวน ๒,๕๒๘.๑๔ บาท และครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๔๓ เป็นเงินจำนวน ๓,๘๕๔.๖๖ บาท รวมทั้งสิ้นเป็นเงินจำนวน ๘,๑๓๘.๕๗ บาท เกี่ยวกับเงินค่าสาธารณูปโภคครั้งนี้ ได้รับความจากเอกสารที่ผู้ถูกร้องอ้างส่งศาลประกอบคำชี้แจง ปรากฏว่า ได้มีการโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของนายบุญยืน บุรณะภักดี แล้วตามจำนวนดังกล่าว เงินที่โอนนั้นรวมทั้งค่าธรรมเนียมการโอนด้วยจำนวน ๓๐ บาท จึงเชื่อได้ว่าผู้ถูกร้องได้ส่งเงินค่าสาธารณูปโภคให้แก่สาขาพรรคครั้งที่สามถูกต้องแล้ว แต่เป็นการโอนเงินค่าสาธารณูปโภคประจำปี ๒๕๔๒ ไม่ใช่ค่าสาธารณูปโภคประจำปี ๒๕๔๓

นายไสรจักร์ ดาศรี หัวหน้าพรรคให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงว่า ได้จ่ายเงินค่าสาธารณูปโภค ๒ ครั้ง เป็นเงินจำนวน ๓๓,๐๐๐ บาท โดยผ่านนายพนม นพกวด พี่ชาย นายบุญยืน บุรณะภักดี มีหลักฐานการจ่ายเช็คเป็นต้นขั้วเช็คจำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท ข้อนี้พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีเช็คธนาคารทหารไทย ฯ สำนักพหลโยธิน เลขที่ ๐๖๐๖๖๑๘ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๓ สั่งจ่ายนายบุญยืน บุรณะภักดี จำนวนเงิน ๑,๗๕๕.๗๗ บาท สอดคล้องกับใบนำฝากเงินธนาคารไทยพาณิชย์ ฯ สาขาบางลำภู วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๓ ซึ่งระบุว่า โอนเงินตามเช็คธนาคารทหารไทย พหลโยธิน จำนวน ๑,๗๕๕.๗๗ บาท เข้าบัญชีนายบุญยืน บุรณะภักดี เลขที่ ๗๐๐-๒-๐๓๐๑๑-๘ ซึ่งสอดคล้องกับคำให้การของนายบุญยืน บุรณะภักดี ให้ถ้อยคำต่อเจ้าหน้าที่สำนักงาน กกต. จึงเชื่อได้ว่า มีการจ่ายเงินจำนวน ๑,๗๕๕.๗๗ บาท ตามเช็คดังกล่าวจริง แต่ก็เป็น การจ่ายเงินค่าสาธารณูปโภคประจำปี ๒๕๕๒ ไม่ใช่ของปี ๒๕๕๓

กรณีเช็คเลขที่ K ๓๐๖๑๕๖๘ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ จ่ายนายพนม นพกวด ประธานสาขาหนองจอก เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท ใบนำฝากเงินธนาคารไทยพาณิชย์ ฯ สาขาบางบัว วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เป็นการฝากเงินให้แก่ นายพนม นพกวด บัญชีของธนาคารไทยพาณิชย์ ฯ สาขาบางลำภู จำนวน ๑,๕๐๐ บาท และใบรับฝากเงินของธนาคารไทยพาณิชย์ ฯ สาขาบางบัว วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เป็นการนำเงินฝากเข้าบัญชีนายพนม นพกวด จำนวน ๑,๕๐๐ บาท เห็นว่า การจ่ายเงินจำนวน ๓,๐๐๐ บาท ให้แก่ นายพนม นพกวด ซึ่งมีธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับธนาคารไทยพาณิชย์ ฯ ๒ สาขา ในระยะเวลาที่ใกล้เคียงกัน แต่ไม่ปรากฏว่า ได้มีการโอนเงินจำนวนดังกล่าวให้กับนายบุญยืน บุรณะภักดี ฟังไม่ได้ว่า ผู้ถูกร้องได้โอนเงินจำนวน ๓,๐๐๐ บาท เป็นค่าสาธารณูปโภคให้กับสาขาช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ประกอบกับในช่วงเวลาดังกล่าวสำนักงาน กกต. ยังไม่ได้โอนเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค ของปี ๒๕๕๓ ให้แก่ผู้ถูกร้อง เชื่อว่า เงินจำนวน ๓,๐๐๐ บาท ดังกล่าว ไม่ใช่เงินค่าสาธารณูปโภค ของปี ๒๕๕๓

เกี่ยวกับต้นขั้วเช็ค เลขที่ L ๓๕๒๗๔๐๔ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔ จำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท ที่อ้างว่า จ่ายให้แก่ นายพนม นพกวด ก็ไม่ปรากฏได้มีการเบิกจ่ายเงินให้แก่สาขาพรรคแล้วหรือไม่ อย่างไร ฟังไม่ได้ว่า ได้มีการจ่ายเช็คให้แก่สาขาเพื่อใช้จ่ายเป็นค่าสาธารณูปโภค ผู้ถูกร้องได้โอนเงินเป็นค่าสาธารณูปโภคให้แก่สาขาแล้ว ครั้งที่สาม เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๓ แต่การโอนเงินจำนวนดังกล่าวเป็นเงินค่าสาธารณูปโภค ของปี ๒๕๕๒ ไม่ใช่ของปี ๒๕๕๓

สาขาลำดับที่ ๒๐ (บางมูลนาก) ได้รับความจากนายปรีชา แสงบุญ เลขานุการในคณะกรรมการสาขาพรรค นายชอบ ตันแตงวงส์ กรรมการสาขาพรรค นายบุญยืน สอนนิล กรรมการสาขาพรรค นายสมนึก เพิ่มสวัสดิ์ กรรมการสาขาพรรค และนายอุไร พุกเปี่ยม ผู้ใหญ่บ้าน ที่ให้ถ้อยคำต่อเจ้าหน้าที่สำนักงาน กกต. เมื่อวันที่ ๔ และวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ได้รับความว่า สาขาลำดับที่ ๒๐ ไม่เคยทำเรื่องขอเบิกเงินหรือส่งใบเสร็จรับเงิน/ใบแจ้งหนี้ค่าสาธารณูปโภคไปขอรับเงินสนับสนุนจากพรรค และไม่เคยได้รับเงินสนับสนุนจากพรรค สาขาลำดับที่ ๒๐ ไม่เคยจัดกิจกรรมทางการเมืองใดๆ แต่จากการตรวจสอบเอกสารปรากฏว่า มีหลักฐานการขอเบิกเงินค่าสาธารณูปโภคเป็นค่าไฟฟ้าและค่าน้ำประปา ของสาขาลำดับที่ ๒๐ (บางมูลนาก) ที่ผู้ถูกร้องส่งไปขอรับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง จำนวน ๗ ฉบับ รวมเป็นเงิน ๑,๔๖๑.๑๐ บาท เป็นค่าใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภค ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - พฤษภาคม ๒๕๔๓ จึงเห็นว่า เมื่อมิได้รับไปรษณีย์ขนาดดี ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๔ เป็นหลักฐานแสดงรายการโอนเงินของพรรคให้กับสาขาพรรค จำนวน ๑,๐๐๐ บาท มีชื่อ นายอรัญ ฉิมพานิช ในฐานะประธานสาขาพรรค เป็นผู้รับเงิน จึงน่าจะเชื่อได้ว่า ได้มีการโอนเงินค่าสาธารณูปโภค ประจำปี ๒๕๔๓ ให้กับสาขาลำดับที่ ๒๐ (บางมูลนาก) แล้ว

ในชั้นพิจารณาของศาล ผู้ถูกร้องไม่ได้นำสืบข้อเท็จจริงให้เห็นว่า ปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ คงนำสืบแต่เพียงว่า ประกาศฉบับนี้ออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย คือขัดต่อมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ตามบทมาตราดังกล่าว บัญญัติว่า ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองให้จัดสรรให้เป็นรายปี ตามโครงการและแผนงานในการดำเนินกิจการของแต่ละพรรคการเมืองที่ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด จะเห็นได้ว่าประกาศฉบับนี้ออกโดยขัดและแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เนื่องจากประกาศฉบับนี้ได้กำหนดให้พรรคการเมือง ส่งเงินให้แก่สาขาพรรคภายใน ๑๕ วัน ซึ่งเป็นการออกประกาศที่ไม่ถูกต้อง เมื่อออกประกาศไม่ถูกต้องตามมาตรา ๕๘ ขัดต่อรัฐธรรมนูญไม่สามารถใช้บังคับกับพรรคของผู้ถูกร้องได้

ข้อนี้ได้รับความจากคำชี้แจงของผู้ร้องว่า ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้แก่พรรคการเมือง ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๒ ที่ผู้ถูกร้องโต้แย้งว่า ออกโดยไม่มีอำนาจและการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองให้จัดสรรเป็นรายปี ตามมาตรา ๕๘ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

พ.ศ. ๒๕๔๑ นั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๑ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่บัญญัติรองรับอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้แก่พรรคการเมือง ซึ่งอยู่ในกรอบอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามมาตรา ๑๐ (๑๑) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ พร้อมทั้งได้ส่งไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา ๕ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และประกาศดังกล่าวได้นิยามศัพท์คำว่า “ปี” ในข้อ ๒ มีความหมายว่า “ปีปฏิทิน” เกี่ยวกับเรื่องงบการเงินประจำปี ๒๕๔๓ ที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตรวจสอบงบการเงินประจำปี ๒๕๔๓ ของผู้ถูกร้องถูกต้องแล้วจึงได้ออกประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่องงบการเงินของพรรคการเมืองประจำปี ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๕ นั้น ได้ความจากผู้ร้องว่า ประกาศของนายทะเบียนดังกล่าวได้จัดพิมพ์โดยสำนักกิจการพรรคการเมืองและการออกเสียงประชามติ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อประกาศงบการเงินและสำเนาบัญชีงบการเงิน ซึ่งที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติแล้ว ให้สาธารณชนทราบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔๐ ซึ่งในประกาศดังกล่าวข้อ ๒ ระบุว่า พรรคการเมืองที่ดำเนินการไม่เป็นไปตามนัยมาตรา ๔๐ มีอยู่จำนวน ๑๑ พรรคการเมือง และในจำนวนนั้น พรรคไทยประชาธิปไตยเป็นพรรคการเมืองหนึ่งซึ่งดำเนินการไม่เป็นไปตามกฎหมาย ข้ออ้างของผู้ถูกร้องข้อนี้ฟังไม่ขึ้น ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ถูกร้อง ไม่จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒

มีข้อต้องพิจารณาต่อไปอีกว่า ผู้ถูกร้องได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ หรือไม่ ข้อนี้พิจารณาแล้วข้อเท็จจริงได้ความว่า ผู้ถูกร้องได้รับเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคประจำปี ๒๕๔๓ จำนวน ๓๕๓,๕๑๓.๕๓ บาท สำนักงาน กกต. โอนเงินให้รวม ๑๓ ครั้ง โดยครั้งที่ ๑ ถึงครั้งที่ ๑๑ เป็นเงินจำนวน ๒๖๕,๐๕๘.๖๒ บาท ส่วนครั้งที่ ๑๒ และครั้งที่ ๑๓ ได้โอนให้ในปี ๒๕๔๔ เป็นการโอนข้ามปี จำนวน ๘๘,๘๕๔.๕๑ บาท แต่รายงานการใช้จ่ายเงินประจำปีของผู้ถูกร้อง รายงานว่า เงินสนับสนุนค่าสาธารณูปโภคค้างรับ จำนวน ๖๐,๐๐๐ บาท จึงไม่ตรงกับความเป็นจริง นอกจากรายงานเงินค้างรับไม่ตรงกับความเป็นจริงแล้ว

ผู้ถูกร้องยังรายงานเกี่ยวกับวงเงินที่จัดสรรให้ว่า เงินสนับสนุนประจำปี ๒๕๔๓ มีรายได้เงินสนับสนุนค่าสาธารณูปโภค เป็นเงินจำนวน ๒๗๒,๑๓๕.๗๖ บาท และมีค่าใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภค เป็นเงินจำนวน ๒๗๒,๑๓๕.๗๖ บาท ซึ่งไม่ตรงกับความเป็นจริง ความจริงเป็นเงินทั้งหมดจำนวน ๓๕๓,๕๑๓.๕๓ บาท แบ่งออกได้เป็นรายได้เงินสนับสนุนค่าสาธารณูปโภค จำนวน ๒๖๕,๐๕๘.๖๒ บาท และรายได้เงินสนับสนุนค่าสาธารณูปโภคค้างรับ จำนวน ๘๘,๔๕๔.๙๑ บาท

เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนและจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ กรณีจึงมีเหตุให้ยุบพรรคได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ศาลรัฐธรรมนูญชอบที่จะมีคำสั่งให้ยุบพรรคได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคไทยประชาธิปไตย

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ